

● Material realizat de Departamentul de Politici Publice al USR | decembrie2022

Opriți taxa pe Soare!

După ce a sabotat activitatea cetățenilor și companiilor care au investit în energia solară, Guvernul PNL - PSD inventează o nouă taxă: pe energia produsă de oameni și consumată tot de ei

Introducere

Nu, nu glumim în subtitlu. Chiar asta se întâmplă. Prin OUG, dat în seara de dinaintea mini-vacanței de ziua națională, guvernul Nicu – Marcel a atins noi culmi ale proastei guvernări: taxa pe soare.

Deși ne aflăm în plină criză a energiei, statul român rămâne la fel de obtuz în modul în care caută soluții. Statul român e obsedat să finanțeze doar marile companii de stat. Statul român a blocat investițiile din fonduri europene în energie verde. Tot statul român pune acum piedici și taxe pentru românii care au investit din banii lor în energie verde.

Până acum, acest guvern securisto-socialist ignora complet potențialul cetățenilor de a contribui la reducerea crizei. Acum face un pas mai departe: le pune piedică.

Context

Asigurarea unui mix echilibrat și inteligent de furnizori de electricitate din diverse surse – fotovoltaic, eolian, biomasă, hidro, nuclear, cărbune, gaz și păcură – este un obiectiv național și european deopotrivă. Situația surselor de producție de energie electrică din România, la o putere instalată de 18.307 MW, în data de 15.11.2022, este prezentată în **Foto 1**.

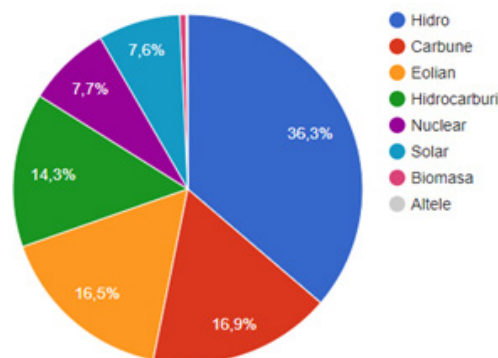

Foto 1

Ce este un prosumator?

Pe scurt, este acea persoană fizică sau juridică, racordată la o rețea electrică, care poate vinde energia electrică în surplus pe care o produce, fie că este la casă, la bloc, sau într-un spațiu comercial.

Este un concept simplu, european, modern: puterea cetățenilor, investiții private, contribuția tuturor la atenuarea crizei energetice. Ce poate fi greșit aici?

Pentru securiști și socialiști, ideea este una subversivă. Statul pierde controlul, statul și companiile sale nu mai au clienți captivi. Prosumatorii trebuie stârpiți, descurajați și hăituiți mai rău ca "burgheji" și "chiaburii" în vremurile bune ale PCR – FSN.

Calvarul drumului de la consumator la prosumator

Ceea ce ar trebui să fie simplu în teorie, devine foarte complicat: birocrația excesivă, reglementarea stufoasă și lipsa de interes a guvernului PNL – PSD de a apăra cetățenii prosumatori au făcut ca procedura de a deveni prosumator să fie un fel de pedeapsă.

Reglementările diferă în funcție de existența racordării: dacă există deja un contract cu o firmă de distribuție, se aplică anumite legi, iar dacă este vorba de un contract nou, se aplică alte legi.

În general, sunt 10 pași pentru a avea un dosar de prosumator:

- ▶ Informare construcție – Primărie
- ▶ Solicitarea de racordare – Distribuitor
- ▶ Soluția de racordare – Distribuitor
- ▶ Aviz tehnic de racordare (ATR) – Distribuitor
- ▶ Contract de racordare – Distribuitor
- ▶ Contract de execuție – Distribuitor & Instalator

- ▶ Punerea sub tensiune de probă – Distribuitor
- ▶ Certificat de racordare – Distribuitor
- ▶ Contract de vânzare cumpărare energie – Furnizor
- ▶ Punerea sub tensiune finală – Distribuitor

Din punct de vedere legislativ exista o lege cu 200 de pagini, cel puțin 20 de ordine, reglementări, ghiduri, rapoarte și comunicate de la ANRE, plus alte ghiduri, comunicate, formulare și precizări de la fiecare distribuitor și furnizor, fiecare cu modul lui de interpretare și aplicare.

Nu e de mirare că lucrurile mergeau încet și prost, pentru că, în tot procesul, se calcă pe bătătură și se înghesuie să dea instrucțiuni, avize și aprobări, 3 ministere, 2 agenții și câteva zeci de furnizori și distribuitori. Și aproape toate se fac la modul clasic, cu dosar cu șină, copie și mers din ușă în ușă, de la Ana la Caiafa.

Și totuși...

Românii speră, muncesc, investesc. Se cred cetățeni europeni, cu drepturi. **23.785 de prosumatori** au ridicat instalații cu o putere de peste **213 MW**.

Este cea mai mare investiție în energie din România din ultimii ani și a fost făcută de mulți cetățeni și companii, din banii lor. Peste 200 milioane de euro (estimare), bani investiți de cetățeni și companii.

Spre comparație, Ministerul Energie stă cu fondul degeaba pe două surse de finanțare blocate:

a. 500 milioane euro din PNRR (negociate de USR) pentru panouri fotovoltaice pentru firme care vor să investească în autoconsum (reducând astfel cererea din sistem și încărcarea pe rețea).

Cea mai mare parte a banilor e pusă de firme, statul ar finanța din PNRR o mică parte din valoarea proiectelor. Au fost depuse mii de proiecte la un apel închis în iunie. **Suntem în decembrie și Ministerul Energiei nu a fost în stare să evalueze proiectele depuse.**

Da, ați citit bine: în plină criză energetică, mii de firme private vor să cofinanțeze proiecte de energie fotovoltaică pentru consumul lor propriu, dar statul întârzie evaluarea proiectelor.

b. 1,4 miliarde de euro are România din Fondul de Modernizare al UE (finanțat din vânzarea certificatelor verzi). De doi ani Comisia Europeană așteaptă proiecte de la

Ministerul Energiei. De doi ani, Ministerul Energiei refuză să scoată banii pe piață pentru că companiile de stat mamut nu au proiecte pentru investițiile lor. Dacă statul inept și căpușat nu poate, atunci să blocăm și investițiile private – asta e logica PNL – PSD.

Pentru gospodăria, Casa Verde este un coșmar birocratic. Cu toate acestea, peste 45.000 de români au dosare depuse în cadrul programului privind montarea de panouri fotovoltaice cu sprijin de la bugetul AFM.

De la 1 ianuarie 2023 sistemul de finanțare pentru panourile fotovoltaice se descentralizează, urmând a fi implicate peste 3.000 de primării.

Comisia Europeană a publicat planul **REPowerEU**, care se bazează pe trei piloni: economisirea energiei, producerea de energie curată și diversificarea aprovizionării cu energie a UE. Deși nu a fost în stare să cheltuiască banii din PNRR și din Fondul de Modernizare, guvernul PNL – PSD face mare tam-tam că vor veni alți bani europeni pentru energia verde. Bine că vin, să vedem ce fac cu ei!

Asta face statul. Ce fac românii?

Numărul cererilor de instalare a panourilor solare a crescut de cinci ori în primele nouă luni ale anului 2022!

Ce trebuia să facă statul?

Pentru a răspunde cererilor crescute de instalare de sisteme fotovoltaice trebuie susținută inițiativa privată în domeniu, **prosumatorii trebuie tratați cu respect, fără birocrație și fără piedici inutile** și, în egală măsură, sunt necesare eforturi și investiții pentru modernizarea infrastructurii energetice.

Cumulând puterea mică a celor mulți, vom putea asigura mai repede independența energetică a țării, vom crește potențialul de export de energie al țării și vom putea genera produse și servicii competitive, bazate pe costuri rezonabile de energie și autoconsum.

Ce a făcut guvernul PNL - PSD?

A dat un OUG în seara de dinaintea vacanței de ziua națională. CARE ÎNCĂ NU E PUBLICAT ÎN MONITORUL OFICIAL. Mai poate fi oprit!

Acest OUG reglementează câteva chestiuni cerute demult de prosumatori: permite producția în altă locație decât acolo unde locuiești, de pildă.

Dar lasă cele mai multe probleme reale nerezolvate. În loc să stabilească termene clare la nivel de lege pentru preluarea în rețea, OUG-ul spune doar că ANRE va reglementa în 6 luni acest aspect.

Serios, suntem în criză energetică, cea mai grea iarnă europeană din istoria recentă și guvernul dă ANRE 6 (șase) luni să rezolve problema, fără să zică exact cum. Deși ANRE o putea face și fără OUG, pentru că aceasta este treaba sa. Și evident, trebuia să o facă demult. Dar nu avem așteptări de la ANRE, această grădină zoologică unde își plantează PSD elefanții care nu prind loc pe liste și amantele conducerii.

Acest OUG nu a rezolvat problemele reale ale prosumatorilor. Însă vine cu o imensă surpriză: TAXA PE SOARE.

Art. 21 din OUG, al. 3 spune că Guvernul și ANRE aplică taxe *"în legătură cu energia electrică din surse regenerabile autoprodusă de aceștia care rămâne în spațiile lor"*

Da, ați citit bine: omul produce energie solară, o consumă el singur în gospodărie și guvernul o taxează.

Următoarele aliniate spun când poate guvernul să facă asta:

- a. dacă omul a primit o schemă de sprijin (cu alte cuvinte, toți beneficiarii PNRR și Casa Verde – statul te-a încurajat să pui fotovoltaice, acum plătești)
- b. dacă puterea instalată a prosumatorilor depășește 8% din capacitatea de producție a sistemului energetic național, după 1 decembrie 2026
- c. dacă ai o putere instalată de peste 30 kW.

Altfel spus, dacă ești firmă și ai investit în fotovoltaice pentru consum propriu, ai avut un plan de investiții plecând de la ideea că e mai ieftin să produci tu decât să consumi din sistemul național, vine PNL – PSD și zice: ba nu, produci energie pentru consum, plătești taxă. 30 kW înseamnă o instalație, în medie, de cca 150 m². Toate investițiile companiilor vor fi deci automat taxate imediat, pe pct. c.

Și cel mai bizar este punctul b.

Sunteți cetățeni și depășiți 8% din producția națională? Asta pune în pericol companiile de energie ale statului care trebuie să aibă piață asigurată și captivă, plătiți toți taxe. Plătiți taxe ca pedeapsă în caz că sunteți prea mulți, prosumatorilor!

Acest paragraf încalcă orice normă de legiferare, cum să introduci taxă aplicabilă doar în caz de atingere a unui procent din energia națională? Cum pot oamenii să își facă planuri de investiții, de unde să știm la ce să ne așteptăm?

România este un stat european care dorește să treacă cât mai mult pe energie verde. Primim și o grămadă de bani europeni pentru asta, pe care ineptii de la guvernare nu sunt în stare să îi investească. Și, ca bomboană pe colivă, acum primim și o limită: în caz că vrem să investim și să devenim prea verzi: maxim 8%.

USR propune:

Stoparea publicării acestei OUG complet stupide care pune în pericol toate țintele de investiții în regenerabile.

Eliminarea oricăror forme de taxare sau tarifarare a producției de energie electrică din surse regenerabile pentru consum propriu

- Sprijin real oferit persoanelor fizice și juridice în vederea producerii de energie verde pentru autoconsum și rețeaua națională;
- Stabilirea, în regim de urgență, de către ANRE, a unei proceduri de notificare simplă pentru racordările la rețea, unitară pentru toți prosumatorii și cu termene clare și precise
- Stabilirea unor termene de maxim 30 de zile pentru procesul de avizare și respectarea lor strictă; aplicarea de sancțiuni drastice pentru autoritățile și distribuitorii care depășesc aceste termene;
- Racordarea la rețeaua electrică a beneficiarilor care au finalizat dosarul de prosumator în termenele prevăzute de legislația în vigoare; sancționarea drastică a distribuitorilor și furnizorilor care încalcă termenele limită;
- Organizarea unui departament dedicat prosumatorilor la fiecare distribuitor;
- Obligativitatea informării rapide, corecte și complete a beneficiarului despre lipsa sau neconformitatea unor documente din dosarul de prosumator;
- Derularea relațiilor dintre distribuitori și prosumatori, pe site-ul distribuitorului, prin pagini și portaluri dedicate prosumatorilor, cu proceduri actualizate și conforme.